

Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 6 października 2014 r.
(OR. en)

13836/14

AGRI 614
RECH 388
COMPET 557
ECO 125
IND 279
MI 744
FISC 149
RC 20

NOTA

Od:	Prezydencja
Do:	Rada
Dotyczy:	Śródkresowy przegląd strategii „Europa 2020”: wkład poczyniony przez sektor rolnictwa – <i>Debata orientacyjna</i>

Z myślą o ustrukturyzowaniu debaty orientacyjnej dotyczącej przeglądu śródkresowego strategii „Europa 2020” podczas posiedzenia Rady (ds. Rolnictwa i Rybołówstwa) w dniach 13–14 października 2014 r. delegacje otrzymują w załączniku kwestionariusz przygotowany przez prezydencję.

1. WPROWADZENIE

Strategia „Europa 2020” to unijna strategia na rzecz inteligentnego i trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu. W marcu 2014 r. Rada Europejska oceniła realizację tej strategii w oparciu o komunikat Komisji (dok. 6713/14) i wyraziła oczekiwanie na jej przegląd planowany w roku 2015 (EUCO 7/14). W maju 2014 r. Komisja rozpoczęła konsultacje społeczne, które mają wnieść wkład w jej prace związane z przeglądem. 18-miesięczny program Rady (dok. 11258/14) określa wkład, jaki Rada wniesie w przegląd strategii; wkład ten będzie omawiany na forum wszystkich odpowiednich składów Rady, z których każdy skoncentruje się na aspektach podlegających jego kompetencjom.

Aby możliwa była ocena postępów w realizacji celów strategii „Europa 2020”, w strategii tej określono pięć nadrzędnych celów: zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energia, edukacja oraz włączenie społeczne i ograniczanie ubóstwa. UE jest w stanie osiągnąć swoje cele lub zbliżyć się do ich osiągnięcia w zakresie edukacji, klimatu i energii, ale nie w zakresie zatrudnienia, badań i rozwoju czy w zakresie ograniczania ubóstwa. Prezydencja jest przekonana, że właśnie te trzy cele są szczególnie istotne dla rolnictwa, omówiono je zatem poniżej.

Prezydencja w grudniu przekaze wyniki dyskusji przeprowadzonej przez ministrów Radzie do Spraw Ogólnych, by mogła przygotować grudniowe posiedzenie Rady Europejskiej.

2. ZATRUDNIENIE

Zatrudnienie w rolnictwie ciągle spada i będzie nadal spadało ze względu na ogólny wzrost produktywności oraz ciągle zmiany strukturalne w sektorze, które doprowadziły do spadku liczby gospodarstw rolnych i zatrudnionych w nich pracowników.

Choć liczba osób zatrudnionych bezpośrednio w rolnictwie nadal wykazuje tendencję spadkową, WPR może się znacząco przyczynić do utrzymania poziomu zatrudnienia i generowania wzrostu w łańcuchu dostaw żywności, na przykład poprzez:

- wzmocnienie konkurencyjnego sektora rolnictwa z pozytywnym dla Unii bilansem handlowym;
- pośrednie utrzymanie zatrudnienia, usług i obecności ludności na obszarach wiejskich poprzez wspieranie dochodów z działalności rolnej;
- finansowanie inwestycji, nowych przedsiębiorstw i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich wraz z bezpośrednim tworzeniem miejsc pracy;
- płacenie rolnikom za usługi w ramach dostarczania dóbr publicznych związanych z zarządzaniem środowiskiem;
- wspieranie różnicowania możliwości gospodarczych na obszarach wiejskich, przede wszystkim w łańcuchu dostaw żywności i turystyce wiejskiej;
- rosnące wsparcie badań, innowacji i usług doradczych;
- rozwój nowoczesnego i zróżnicowanego systemu żywności (np. zwiększenie wymagań bezpieczeństwa, rozwój łańcuchów jakości, wspieranie przetwórstwa i nowych technologii, zachęty dla niszowych rynków o wysokiej wartości dodanej itp.).

Aby zatem zmaksymalizować wkład WPR w realizację celu dotyczącego zatrudnienia, należy skupić się na najlepszych sposobach zwiększenia konkurencyjności sektora rolnictwa, utrzymania poziomu zatrudnienia i usług w tym sektorze oraz wspierania rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich poza sektorem rolnictwa. Dalsze możliwości utrzymania zatrudnienia lub tworzenia nowych miejsc pracy będą wynikać z płacenia za usługi świadczone przez rolników ogółowi społeczeństwa, takie jak zachowanie krajobrazu oraz ochrona dziedzictwa naturalnego i kulturalnego.

Wszystkie te kwestie wymagają krytycznej oceny, zwłaszcza przez pryzmat bezrobocia wśród młodzieży. By możliwa była wymiana pokoleń, rolnictwo musi zyskać na atrakcyjności. W obliczu starzejącej się populacji rolników – tylko 14% rolników w UE jest w wieku poniżej 40 lat – istotne jest „odmłodzenie” rolnictwa przez zachęcanie do tworzenia i rozwoju przez młodych rolników nowych rodzajów działalności gospodarczej w sektorze rolnictwa.

Przeszkody dla osób, które pragną się włączyć w sektor rolnictwa, są następujące:

- przeszkody ekonomiczne: niskie dochody w porównaniu z innymi sektorami gospodarki;
- przeszkody rynkowe: trudności w dostępie do najważniejszych czynników produkcji (dostęp do kredytów, dostęp do gruntu i do właściwego szkolenia zasobów ludzkich);
- brak powiązań sieciowych między gospodarstwami rolnymi prowadzonymi przez młodych rolników, którzy inwestują w innowacje.

3. OGRANICZANIE UBÓSTWA

Dochody w sektorze rolnictwa jeszcze nigdy nie były tak niskie jak obecnie w porównaniu ze średnimi dochodami w innych sektorach. Jest to tym bardziej widoczne przy ogólnym wzroście dobrobytu, dzięki któremu zmniejsza się część budżetu domowego wydawana na żywność. Zwiększenie produktywności w rolnictwie może pomóc w zapobieżeniu tej tendencji i zwiększeniu atrakcyjności rolnictwa dla młodych ludzi.

Ponadto niedawny kryzys gospodarczy uwidoczniał interesujący fakt dotyczący rolnictwa: sektor ten oparł się kryzysowi – zarówno wywóz, jak i produkcja raczej nie uległy zmianom. W latach kryzysu więcej osób, niż się spodziewano, pozostało w sektorze rolnictwa ze względu na brak alternatywnych możliwości zatrudnienia. Również to spowodowało spowolnienie spadku liczby gospodarstw rolnych w krajach najbardziej dotkniętych ostatnim kryzysem gospodarczym.

Zatem kryzys doprowadził do zmniejszenia ogólnej produktywności w sektorze rolnictwa ze względu na wzrost siły roboczej, ale jednocześnie dał możliwość zatrudnienia osobom zagrożonym bezrobociem i ubóstwem.

4. BADANIA I ROZWÓJ

„Horyzont 2020” jest największym w historii unijnym programem na rzecz badań i innowacji z budżetem wynoszącym niemal 80 mld EUR na okres 7 lat (2014–2020). W porównaniu z poprzednimi programami na rzecz badań „Horyzont 2020” ma na celu połączenie badań i innowacji oraz rozwój działań międzydyscyplinarnych, co pozwoli uniknąć tradycyjnego prowadzenia badań w izolacji. Celem jest zapewnienie prowadzenia w Europie badań naukowych na światowym poziomie, przekształcenie wyników tych badań w innowacje oraz ułatwienie sektorowi publicznemu i sektorowi prywatnemu współpracy w tym zakresie.

Badania i innowacje w rolnictwie prowadzone w ramach „Horyzontu 2020” są obecnie ściśle koordynowane z WPR (w drodze wspierania innowacji w ramach rozwoju obszarów wiejskich poprzez europejskie partnerstwo innowacyjne na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa). Takie podejście umożliwi zwiększenie innowacji na szczeblu lokalnym, co pociąga za sobą lepsze oparcie unijnego sektora rolnictwa i leśnictwa na wiedzy. Łączy również środki dużych prywatnych podmiotów prowadzących badania ze środkami sektora rolnictwa oraz odblokowuje potencjał efektu dźwigni w zakresie inwestycji prywatnych.

W świetle licznych możliwości finansowania badań i rozwoju w dziedzinie rolnictwa kwestią zasadniczą jest ustanowienie priorytetów badań i rozwoju w tym sektorze, aby odpowiednio nakierować finansowanie i zapewnić jego skuteczność w nadchodzącym okresie programowania w ramach funduszu na rzecz rozwoju obszarów wiejskich i „Horyzontu 2020”.

5. PYTANIA

W związku z powyższym ministrowie są proszeni o zajęcie się wymienionymi niżej kwestiami. Pierwsze dwa pytania zostaną zadane wszystkim stosownym składom Rady, z których każdy skupi się na aspektach wchodzących w jego kompetencje, zaś trzecie pytanie dotyczy wyłącznie rolnictwa.

- 1. Czy zdaniem ministrów strategia „Europa 2020” wywarła jakiś wpływ i czy została ona skutecznie wdrożona na poziomie unijnym, krajowym i lokalnym? Na jakie najważniejsze trudności napotkano? Jak możemy zwiększyć skuteczność środków politycznych, by zrealizować cele przewidziane na rok 2020?***
- 2. W jaki sposób można najlepiej powiązać strategię z innymi politykami/procesami w dziedzinie leżącej w kompetencjach Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa?***
- 3. Jak WPR może najlepiej przyczynić się do osiągnięcia celów strategii „Europa 2020”, zwłaszcza w odniesieniu do zatrudnienia i, w szczególności, zwiększenia zatrudnienia wśród młodzieży?***